

Д. П. Кирик

Концепт

КОНЦЕПТ (від лат. *conceptus* – поняття) – 1) термін середньовічної схоластичної філософії і логіки на позначення загального в одиничних предметах; на його основі виникає поняття, виражене словом. У дискусіях про універсалії концептуалісти заперечували існування заг. понять незалежно від окремих речей. Але на відміну від номіналістів, які трактували загальне лише як ім'я і ніщо більше, концептуалісти проголошували, що загальне в окремих предметах не є тільки одне ім'я, а й значення цього імені (*voxet significatio*). Концептуалісти стверджували, що в одинич. речах існує дещо спільне, загальне, на основі чого в розумі виникає К. – особливе заг. поняття, виражене словом. Це загальне, виражене К. (роди і види), існує лише в розумі, а не в дійсності, воно не має самот. онтол. реальності. Засн. [концептуалізму](#) і автор терміна «К.» – П. Абеляр. У новій філософії проблемами К. займався Дж. Локк, який пояснював походження універсалій діяльністю розуму, що із подібності, яка спостерігається між речами, робить передумову для утворення абстракт. заг. ідей і встановлює їх у розумі разом із відповідними їм назвами. У сучас. філософії під К. розуміють поняття – ідею, що містить певний підхід до дійсності. Розгортання змісту К. у системі суджень утворює [концепцію](#). 2) У логіч. семантиці – смисл імені, інтенційні значення імені (знака), або інтенціонал. У сучас. семантиці замість терміна «поняття» вживають «К.», який знаходиться у тому ж категоріал. ряду, що й термін «значення слова». Однак якщо значення слова розглядають у системі мовних зв'язків, то К. – у системі логіч. відношень і форм, які досліджують у мовознавстві та логіці.

Бібліографічний опис:

Концепт / Д. П. Кирик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-3254>

